

МОТИВИ

към

проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 9 от 19.11.2003 г. за начина и реда за оценка на активите и пасивите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и на пенсионноосигурителното дружество, на стойността на нетните активи на фонда, за изчисляване и обявяване на стойността на един дял и за изискванията към воденето на индивидуалните партии

Със Закона за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване (обн, ДВ, бр. 92 от 2017 г.) са извършени съществени промени в регламентацията на инвестиционната дейност на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване. С оглед на това с проекта се извършва цялостна актуализация и усъвършенстване на разпоредбите на Наредба № 9 от 19.11.2003 г. за начина и реда за оценка на активите и пасивите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и на пенсионноосигурителното дружество, на стойността на нетните активи на фонда, за изчисляване и обявяване на стойността на един дял и за изискванията към воденето на индивидуалните партии (Наредба № 9).

С проекта на наредба се уреждат начините за оценка на предвидените в чл. 176 от Кодекса за социално осигуряване (КСО) нови финансови инструменти, като се обезпечава адекватно определяне на тяхната справедлива стойност. Също така са усъвършенствани начините за оценка на дълговите ценни книжа, акциите и правата, като се предвижда тяхната оценка да се извършва съобразно принципите в Международните счетоводни стандарти. Не се използват количествени прагове за обема на търгуваните инструменти, предвид специфичните характеристики на отделните пазари, които макар и различни един от друг изпълняват изискванията за активен пазар. Тъй като оценката на активите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване се извършва всеки работен ден, а активността на пазара следва да се оценява през продължителен период от време от гледна точка на нейната честота и обем, е заложен тримесечен период от датата на оценката с оглед обективна преценка изпълнени ли са критериите за активен пазар. Ако не са изпълнени условията за наличие на активен пазар, както и понастоящем оценката ще се извършва въз основа на методите, предвидени в правилата за оценка на активите.

С предложените промени изрично се регламентира и начинът за извършване на оценка, когато финансови активи на пенсионноосигурителното дружество или на фонда за допълнително пенсионно осигуряване са приети за търговия на повече от един регулиран пазар. В този случай последващата оценка се извършва, като се използват данни от пазара, на който са сключени сделки с най-голям обем на съответния финансов актив през предходния работен ден. Това обезпечава максимална надеждност на данните, използвани за оценката.

С чл. 180в от КСО е въведено задължение за пенсионноосигурителното дружество да извършва периодична съпоставка на доходността от всеки отделен инвестиционен имот, притежаван от съответния фонд за допълнително пенсионно осигуряване, с постигнатата доходност при управлението на фонда, като е предвидено редът и начинът за изчисляване и съпоставяне на доходността да бъдат определени с наредба на Комисията за финансов надзор (КФН). Предвиденият в приложение № 3 към наредбата начин за определяне на доходността от инвестиционния имот включва изчисляване на

съотношение между нетните приходи (разходи) на фонда от съответния имот за периода на изчисляване и балансовата стойност на инвестиционния имот към края на деня, предхождащ периода на изчисляване, като при изчисляването на нетните приходи (разходи) се вземат предвид само разходите за сметка на фонда. По отношение на изчисляването на доходността на пенсионния фонд се следва възприетият в нормативната уредба подход това да се извършва посредством съпоставката между стойността на един дял на фонда в началото и в края на периода. С цел обезпечаване на текущия надзор за спазване на задължението за съпоставка на доходността от инвестиционните имоти от пенсионноосигурителните дружества се предвижда документиране на нейното извършване с протокол и представянето му пред надзорния орган.

Във връзка с резултатите от прегледа на активите на пенсионните фондове към 30.06.2016 г. и проверката на активите към 31.12.2016 г. (прегледа и проверката на активите) в проекта на наредбата е въведено задължение за пенсионноосигурителните дружества при оценка на дългови ценни книжа по метода на дисконтираните парични потоци да представят заедно информацията за ежедневната оценка на активите и справка по утвърден с наредбата образец за компонентите на рисковата премия. По този начин се дава възможност за своевременна проверка в хода на текущия надзор на направените от пенсионноосигурителните допускания относно кредитния риск, свързан със съответния инструмент, и се стимулира максимално обективно определяне на справедливата му стойност.

Като последващо действие от прегледа и проверката на активите на пенсионните фондове се завишават изискванията към независимите оценители като се предвижда тези лица да имат най-малко 5 години професионален опит при оценяване на съответния вид инвестиционен имот, да не са с отнемана правоспособност през последните 5 години преди датата на оценката и да не са извършвали нарушения по Закона за независимите оценители. Въведени са изисквания за ротация на независимите оценители и по-стриктни правила за избягване на конфликт на интереси. В наредбата е заложена оценъчна йерархия при методиката на оценяване на инвестиционните имоти от независимите оценители и се създава задължение за представяне на обосновката относно избора на метод. По този начин се осигурява по-прецизно определяне на стойността на инвестиционните имоти и се обезпечават осъществявания надзор над оценките.

С оглед намаляване на административната тежест се отменя одобряването от страна на надзорния орган на правилата за оценка на активите и пасивите на пенсионноосигурителните дружества и управляваните от тях фондове. В случай на констатиране на несъответствия с нормативната уредба и/или риск за правата на осигурените лица и пенсионерите КФН разполага с възможност за адекватна надзорна реакция по реда на чл. 344, ал. 2, т. 4 от КСО.

В Наредба № 9 на КФН е уреден и начинът за отстраняване на грешки при определяне на стойността на един дял, като се следва възприетият подход в действащата методика, утвърдена с решение № 495-ПОД/19.07.2006 г. на заместник-председателя на КФН, ръководещ управление „Осигурителен надзор“.

Осигуряването на прилагането на промените в наредбата не е свързано с допълнителни разходи за поднадзорните лица извън произтичащите от настъпилите промени на законово ниво и от прегледа и проверката на активите.

Проектът няма пряко отражение върху държавния бюджет и бюджета на КФН, като спазването на нормативните изисквания ще се контролира в рамките на системата за осъществяване на надзор над дейността по допълнително пенсионно осигуряване.